

TRAIAN VUIA

Sediul consiliului local: Sudriaș nr.163 A, telefon/fax 0256/324479;

Coordonate:

45°48'03" lat. N;
22°04'09" long. E;

Repere istorice:

-1346 - este atestată documentar într-o diplomă regală maghiară localitatea **Bujoru (Bozsofó)**, din 1964 **Traian Vuia**;

-1497 - așezarea Sudriaș este dăruită de regele Sigismund de Luxembourg al Ungariei generalului său **Philipo de Ozara** (Pipo Spano), comite de Timiș și ban de Severin;

-1658 - călătorul german **Ioan Lutsch** aprecia astfel: „...**Szudre ist ein kleiner Markt**”, adică un târgușor;

-1717 - Bujoru avea 30 de case, Jupani avea 10 case, Săceni - 15 case, Susani - 20 de case;

-1823 - vatra satului Bujoru se mută din amplasamentul numit Satu Mic pe amplasamentul actual, ca urmare a deselor inundații produse de râul Gladna;

-17 august 1872 - se naște în satul Surducu Mic marele inventator român **Traian Vuia** (d.3.09.1953);

-1900 - statul maghiar colonizează la Săceni mai multe familii de maghiari numiți de localnici „ciangăi”;

-1936 -Bujoru avea 173 de case, școală primară, cor bărbătesc, oficiu poștal;

-Surducu Mic avea 150 de case, școală primară, societate culturală, bibliotecă școlară, post de jandarmi;

-Susani avea 137 de case, școală primară, cor mix (din 1912), gară;

-2002 - comuna Traian Vuia avea 2 051 de locuitori;

-2003-2004 - este construit Căminul cultural din satul Sudriaș;

-2006 - este construit Căminul cultural din satul Jupani;

-2007-2008 - este finalizat sistemul de alimentare cu apă în Traian Vuia;

2010 – 2011 - este construită o școală nouă în satul Traian Vuia;

-la Surducu Mic este finalizat sistemul de

alimentare cu apă;

Populația stabilă la 1 ianuarie 2010 - total: 2 023 de persoane, din care:

- masculină = 1 006 persoane

- feminină = 1 017 de persoane

Numărul locuințelor la 1 ianuarie 2010: 805

Sate componente: Traian Vuia, Sudriaș (1371, Zederies), Săceni (Zechien, 1596), Surducu Mic (1511, Zwrdok), Jupani (1446, Suppan), Susani (1598, Zuzany);

Instituții școlare: Școli cu clasele I-VIII: Sudriaș și Surducu Mic; Școli primare cu clasele I-IV: Jupani, Săceni, Susani și Traian Vuia; Grădinițe cu program normal: Traian Vuia, Sudriaș, Jupani, Susani și Surducu Mic;

Instituții sanitare: Dispensare medicale: Traian Vuia și Sudriaș;

Instituții culturale: Cămine culturale: Traian Vuia, Sudriaș, Jupani, Săceni, Surducu Mic și Susani; Bibliotecă: Traian Vuia;

Biserici: Biserici ortodoxe române: Traian Vuia (Bujor, 1884), Sudriaș (1883), Surducu Mic (1788), Jupani (1883), Susani și Săceni (1850); Biserici penticostale: Traian Vuia, Sudriaș (două), Surducu Mic (două), Jupani și Săceni; Biserici baptiste: Traian Vuia, Surducu Mic (1928) și Susani (1930);

Ruga: Jupani (Rusalii); Sudriaș (Sfintele Paști); Surducu Mic (29 iunie -Sfintii Apostoli Petru și Pavel), Traian Vuia (20 iulie-Sfântul Ilie); Săceni (15 august -Sfânta Maria Mare) și Susani (8 septembrie-Sfânta Maria Mică);

Cetățeni de onoare: Jean Francois Bel, Mike Attawai, Iosif Constantin Drăgan, Traian Vuia (post mortem).

PRIMĂRIA ȘI CONSILIUL LOCAL AL COMUNEI TRAIAN VUIA

Barboni Iosif Valeriu	primar	Micșa Cornel-Caius, consilier	PSD
Crîșciu Nicolae Sorin	viceprimar	Mircea Daniel, consilier	PSD
Ciurescu Aurel-Marcel, consilier	PRM	Mitru Alexandru, consilier	PDL
Cut Mihai, consilier	PNG	Petric Vasile, consilier	PNG
Faur Vasile, consilier	PDL	Petrulescu Vasile-Bujor, consilier	PSD
Manzur Mărioara-Sănziana, consilier	PNG	Subțire Ion, consilier	PSD

TRAIAN VUIA

ZBORUL

Traian Vuia s-a născut în 17 august 1872 în satul Surducu Mic, părinți fiindu-i preotul Simion Popescu și Ana Vuia. Urmează cursurile primare în satul Bujor (azi Traian Vuia) și Făget. Liceul îl face la Lugoj (1884-1892), fiind un apropiat al familiei lui Coriolan Brediceanu. După bacalaureat, se înscrie la Politehnica din Budapesta, unde rămâne un an făcând cursuri la seral, la secția mecanică. Lipsa de bani îl determină să renunțe pentru moment la pasiunea sa, mecanica

aplicată, și să urmeze cursurile Facultății de Drept. Termină facultatea, iar la 6 mai 1901 devine doctor în științe juridice. Întors la Lugoj, se dedică studiului zborului uman, începând să construiască ceea ce el numea atunci aeroplanul-automobil. Nu are banii necesari pentru a finaliza proiectul. Pleacă la Paris în anul 1902, unde ajunge la **Victor Tatin**, teoretician francez care construise cu douăzeci de ani în urmă un model de aeroplan experimental. Victor Tatin arată interes față de proiectul lui Vuia, dar e sceptic în ceea ce privește realizarea unui motor adecvat și stabil. Academia de la Paris îi respinge lui Vuia proiectul privind realizarea unui aparat de zbor mai greu decât aerul la anul 1903, motivând că este un proiect uto-

pic. Totuși, ambițiosul Vuia obține la 17 august brevetul pentru invenția sa, numită aeroplan automobil. Începe să-și construiască aparatul de zbor, folosind planurile originale concepute la Lugoj, dar perfecționându-le în cele mai mici detalii. Vuia depășește o nouă

criză financiară cu ajutorul lui Coriolan Brediceanu, astfel că spre sfârșitul anului 1904 începe să construiască motorul primului său aparat de zbor, obținând un brevet și pentru această invenție, dar la Londra, în Marea Britanie. Partea mecanică a proiectului e terminată în februarie 1905. În decembrie același an montează motorul aeroplanului botezat Vuia I. Era un aparat cu o greutate totală de

250 kg, cu o suprafață de susținere de 14 metri pătrați și cu un motor de 20 de cai putere. Face câteva experimente fără aripi, pentru a se obișnui cu manevrarea vehiculului. La 18 martie 1906, la Montesson, lângă Paris, aparatul bănățeanului, Vuia I, după o accelerație pe o distanță de 50 de metri, s-a ridicat la o înălțime de aproape un metru, pe o distanță de 12 metri.

Presa vremii, cea din SUA, Franța, Marea Britanie a consemnat evenimentul, faptul că la Montesson, românul Traian Vuia a zburat cu un aparat „mai greu decât aerul, echipat cu sisteme proprii de decolare, propulsie și aterizare”. Vuia își continuă invențiile: realizează un generator de abur, brevetat în 1925, două elicoptere, proiectate între anii 1918 și 1922. Preocupat de ideea unității naționale a românilor, Vuia va lua parte activ la Marea Adunare Națională de la Alba Iulia din 1 decembrie 1918, fiind considerat unul dintre părinții Unirii (era vicepreședinte al Consiliului Național al Unității Române, organ central de coordonare a românilor din provinciile românești ale Imperiului austro-ungar). La 27 mai 1946, Traian Vuia a fost ales membru al Academiei Române. Aeroportul din Timișoara poartă numele faimosului bănățean, decedat în capitala țării la 3 septembrie 1950 și înmormântat în cimitirul Bellu.

Cu sprijinul UNESCO, anul 2006 a fost declarat Anul Internațional Traian Vuia, la 100 de ani de la primul zbor al inventatorului român, pionier al aviației mondiale.

TRAIAN VUIA

DE LA PIATRA DE TEMELIE LA NOUL MUZEU

La 8 octombrie 1972, în comuna Traian Vuia a fost inaugurată Expoziția memorială „Traian Vuia”, adăpostită într-o sală a Căminului Cultural al localității Traian Vuia și care

conține panouri și vitrine cu fotocopii de documente, fotografiile, articole de presă, articole din cărți, brevete de invenție, cărți, machete ale unor aparate de zbor etc., toate ilustrând viața și activitatea lui Traian Vuia.

În data de 25 martie 2008, în comuna Traian Vuia, în prezența reprezentanților Muzeului Banatului și ai Mitropoliei Banatului, a fost sfințit locul viitorului Muzeu Memorial „Traian Vuia”, dedicat personalității acestuia și cuceririlor științifice bănățene. Au rostit cu acel prilej scurte alocuțiuni președintele C.J.Timiș, Constantin Ostaficiuc, și primarul comunei, Valeriu Iosif Barboni, și au fost înmânate diplome de participare persoanelor prezente. Au fost depuse în fun-

dația viitorului Muzeu memorial tubul metalic și un CD cuprinzând realizările județului Timiș în primul deceniu al mileniului al III-lea. La manifestarea din primăvara anului 2008 au luat parte primarul orașului Făget, Dorel Covaci (deputat de Timiș din iunie 2008), primarul comunei Dumbrava, Ioan Ihasz, cel al comunei Bârna, Dumitru Pecora, precum și directorul Muzeului Banatului, dr. Dan Leopold Ciobotariu.

Clădirea dedicată lui Traian Vuia a fost finalizată și inaugurată în anul 2011, grație unei investiții care s-a ridicat la 2,6 milioane de lei noi. Clădirea, realizată din sticlă, beneficiază de toate dotările necesare unui obiectiv de mare interes public, de la centrala termică și terminând cu aparatele de climatizare, având zece săli. Muzeul este

deservit de patru persoane angajate din comună, taxa de vizitare fiind una modică. Turisții, pe lângă alte numeroase exponate, vor avea ocazia să vadă în holul muzeului un aparat în mărime naturală, la fel ca și cel folosit de Traian Vuia pe 18 martie 1906 la Montesson, în Franța, totul înscriindu-se într-un firesc efort al autorităților locale de a promova turistic zona comunei Traian Vuia.

PATRIMONIU:

În anul 1962, sculptorița timișoreană Ina Popescu realizează bustul lui Traian Vuia. Acesta este amplasat în centrul comunei pe atunci Bujoru, în fața Căminului cultural. În anul 1964, satul Bujoru primește în mod oficial numele de „Traian Vuia”.

